

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 214/2020-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. mája 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Rohaľom Il'kivom, PhD., Timravina 9, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 173/2009, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 289/2014 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 185/2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. decembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho

základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 173/2009 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“), postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 289/2014 (ďalej len „napadnuté konanie krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 185/2018 (ďalej len „napadnuté konanie najvyššieho súdu“, spolu len „napadnuté konania“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v napadnutom konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 4 C 173/2009 domáhala určenia príspevku na výživu a úhradu niektorých nákladov nevydatej matke. Okresný súd rozhodol vo veci samej rozsudkom sp. zn. 4 C 173/2009 z 11. októbra 2013. Na základe odvolania sťažovateľky podaného 21. januára 2014, ako aj odvolania odporcu vydal krajský súd rozsudok sp. zn. 14 Co 289/2014 z 10. mája 2016 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“). Sťažovateľka podala proti rozsudku krajského súdu dovolanie 12. októbra 2016, o ktorom nebolo, ako uvádza, do dňa podania ústavnej sťažnosti rozhodnuté.

3. Sťažovateľka uvádza, že v predmetnej veci podala do dňa podania ústavnej sťažnosti 7 sťažností na prietahy v konaní (sťažnosti z 1. decembra 2011, 7. februára 2012, 10. decembra 2012, 29. novembra 2013, 10. júna 2012, 14. mája 2014, 20. apríla 2015). O ústavnej sťažnosti sťažovateľky z 30. júla 2013 rozhodol ústavný súd nálezom sp. zn. I. ÚS 551/2013 z 22. januára 2014, ktorým konštatoval, že bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavnú sťažnosť sťažovateľky z 10. júna 2014 ústavný súd uznesením sp. zn. III. ÚS 473/2014 zo 6. augusta 2014 odmietol. Rovnako ústavný súd odmietol aj ďalšie ústavné sťažnosti sťažovateľky zo 7. júla 2015 (uznesenie sp. zn. II. ÚS 596/2015 z 24. septembra 2015) a z 9. novembra 2015 (uznesenie sp. zn. I. ÚS 542/2015 z 9. októbra 2015).

4. Sťažovateľka svoju ústavnú sťažnosť odôvodnila tým, že k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote dochádzalo v napadnutom konaní okresného súdu, ako aj v napadnutom konaní krajského súdu a naďalej dochádza v napadnutom konaní najvyššieho súdu, keďže v dôsledku pochybenia odvolacieho súdu bola sťažovateľka nútená podať proti rozsudku krajského súdu dovolanie, a tak ani po vyše 10 rokoch *„nebola zabezpečená sťažovateľkina právna istota spočívajúca v konečnom a bezchybnom súdnom rozhodnutí“*.

5. Predmetné prietahy spôsobujú sťažovateľke stav právnej neistoty a zároveň neúnosné výdavky na právne zastúpenie. Sťažovateľka v tejto súvislosti uviedla, že *„Úmyslom zákonodarcu bolo nesporne chrániť finančné záujmy slobodnej matky v období, keď je z dôvodu tehotenstva, pôrodu, starostlivosti o novorodenca a neprítomnosti otca dieťaťa finančne znevýhodnená, resp. dokonca ohrozená a odkázaná na pomoc rodiny, či štátu. Súd nekonal tak, aby sťažovateľka, ako slobodná matka maloletého dieťaťa mohla využiť príspevok na výživné v období, za ktoré jej prináleží (2008-2010), t.j. prietahy spôsobujú de facto nevyožiteľnosť zákonného nároku. Absurdnosť situácie spočíva v tom, že bez finančnej pomoci rodiny by navrhovateľka už dávno bola z finančných dôvodov nútená samotný návrh zobrať späť.“*. Z tohto dôvodu sťažovateľka žiada o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 10 000 €.

6. Na základe uvedených dôvodov sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie ňou označených práv postupom okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu v napadnutých konaniach, prikázal najvyššiemu súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznal jej primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia na účet jej právneho zástupcu.

II.

Relevantná právna úprava

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

13. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu postupom krajského súdu a postupom najvyššieho súdu v napadnutých konaniach, ktoré sťažovateľka vidí v tom, že ani po viac ako desiatich rokoch nie je v jej veci nastolená právna istota spočívajúca „v konečnom a bezchybnom súdnom rozhodnutí“.

14. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

15. Zjavne neopodstatneným návrhom je návrh, ktorým sa namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

16. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 10/98, I. ÚS 44/99, IV. ÚS 68/02), alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená

nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 86/08). Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde], pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESLP (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

17. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

18. Reflektujúc uvedené východiská svojej doterajšej judikatúry, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť, ktorou namieta postup okresného súdu a postup krajského súdu v napadnutých konaniach v čase, keď bolo konanie o návrhu sťažovateľky na určenie príspevku na výživu a úhradu niektorých nákladov nevydatej matke v merite veci už právoplatne skončené, a to nadobudnutím právoplatnosti rozsudku okresného súdu sp. zn. 4 C 173/2009 z 11. októbra 2013 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 14 Co 289/2014 z 10. mája 2016 (citované rozhodnutia nadobudli právoplatnosť 17. augusta 2016).

19. Z ďalších zistení ústavného súdu vyplýva, že aj v dovolacom konaní vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 1 Cdo 185/2018 už bolo v čase podania ústavnej sťažnosti

vydané rozhodnutie o dovolaní sťažovateľky (uznesenie z 26. novembra 2019), a tým aj odstránená právna neistota sťažovateľky.

20. Z uvedeného vyplýva, že v čase podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už okresný súd, krajský súd ani najvyšší súd svojím postupom v napadnutých konaniach nemohli porušovať základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. podľa čl. 38 ods. 2 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže napadnuté konania vedené okresným súdom, krajským súdom a najvyšším súdom boli v tom čase už skončené. Táto skutočnosť v súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu zakladá dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

21. Na tomto základe ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

22. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky, ktoré by mali oporu len vo vyslovení porušenia v ústavnej sťažnosti označených práv.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2020

Ľuboš Szigeti
predseda senátu